

284 WET van 1 mei 1975, houdende regels betreffende beroep op de Raad van State tegen overheidsbeschikkingen (Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen).

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het gewenst is de Wet beroep administratieve beschikkingen te vervangen door een wet regelende de mogelijkheid, bij een afdeling van de Raad van State voorziening te vragen tegen beschikkingen van de centrale overheid en van niet tot de centrale overheid behorende administratieve organen en in daarvoor aan te wijzen gevallen het vragen van deze voorziening te doen voorafgaan door een bezwaarschriftenprocedure;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

HOOFDSTUK I

Algemeen

Artikel 1. 1. Onder administratief orgaan verstaat deze wet iedere persoon en ieder college, met enig openbaar gezag binnen Nederland bekleed, uitgezonderd:

- a. de wetgevende macht;
- b. de Kamers der Staten-Generaal;
- c. de Algemene Rekenkamer;
- d. de stembureaus, hoofdstembureaus en centrale stembureaus;
- e. de rechterlijke macht;
- f. overige personen of colleges, geheel of ten dele met rechtspraak belast en te dien aanzien van het openbaar bestuur onafhankelijk voor zoveel het deze rechtspraak betreft;
- g. de Octrooiraad en de Raad voor het Kwekersrecht;
- h. organen van openbare lichamen voor beroep en bedrijf, als bedoeld in Hoofdstuk V van de Grondwet;
- i. organen, op wier handelingen de rechterlijke macht toeziet en wel voor zover het deze handelingen betreft.

2. Onder de organen, in het vorige lid onder *b* tot en met *i* bedoeld, zijn begrepen de voorzitters, de leden, de commissies uit hun midden, de griffiers en de secretarissen.

Artikel 2. 1. Onder beschikking verstaat deze wet het schriftelijk besluit van een administratief orgaan, gericht op enig rechtsgevolg.

2. Geen beschikking in de zin van deze wet is:

- a. een besluit van algemene strekking;
- b. een rechtshandeling naar burgerlijk recht.

Artikel 3. Met een beschikking wordt een weigering om een beschikking te geven gelijk gesteld. Het administratief orgaan wordt geacht het geven van een beschikking te hebben geweigerd, wanneer de wettelijk gestelde termijn voor het nemen van een beschikking is verstreken, zonder dat een beschikking is gegeven of – bij het ontbreken van zulk een termijn – wanneer niet binnen redelijke tijd een beschikking is gegeven.

Artikel 4. Ten aanzien van personen of colleges, met enig openbaar gezag bekleed, worden de hun als zodanig toevertrouwde belangen voor de toepassing van deze wet als hun belangen beschouwd.

Artikel 5. Geen voorzieningen als in deze wet bedoeld staan open tegen:

- a. beschikkingen, waarbij krachtens wettelijk voorschrift, hetzij de Raad van State, hetzij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van dat college is gehoord;
- b. beschikkingen tot schorsing van besluiten;
- c. beschikkingen, houdende een weigering een besluit te schorsen of te vernietigen, dan wel schorsing of vernietiging van een besluit te bevorderen;
- d. beschikkingen, waartegen krachtens wettelijk voorschrift een andere administratiefrechtelijke voorziening openstaat of voor de klager opengestaan heeft;
- e. beschikkingen, waarover krachtens wettelijk voorschrift de rechterlijke macht is gehoord;
- f. beschikkingen op grond van artikel 74 van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie;
- g. beschikkingen op grond van het Wetboek van Strafrecht of van het Wetboek van Strafvordering of van andere bepalingen van strafrechtelijke aard, voor zover betrekking hebbende op een verdachte of een geïnteresseerd persoon;
- h. beschikkingen, op grond van een in enig wettelijk voorschrift voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden toegekende bevoegdheid of opgelegde verplichting in deze omstandigheden gegeven;
- i. beschikkingen, op grond van een in enig wettelijk voorschrift voor het geval van watersnood of andere rampen of dringend of dreigend gevaar daarvoor toegekende bevoegdheid of opgelegde verplichting in deze omstandigheden gegeven;
- j. beschikkingen tot het toekennen, wijzigen, intrekken of weigeren van financiële bijdragen aan publiekrechtelijke lichamen;
- k. beschikkingen tot benoeming, aanstelling of bevordering, dan wel het weigeren daarvan, ongeacht van welke aard de rechtsverhouding is;
- l. beschikkingen, houdende een beoordeling van het kennen of kunnen van iemand, die te dien zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst;
- m. beschikkingen, gegeven op grond van een wettelijk voorschrift inzake belastingen.

Artikel 6. 1. Geen voorzieningen als in deze wet bedoeld staan voorts open tegen beschikkingen, gegeven krachtens een staats- of administratiefrechtelijke bevoegdheid of verplichting

berustende op een wettelijk voorschrift dat is opgenomen in de bijlage die bij deze wet behoort. Algemeen verbindende uitvoeringsregelingen van in de bijlage opgenomen voorschriften worden geacht daarin mede te zijn opgenomen.

2. Onverminderd eerdere herziening vervalt de in het eerste lid bedoelde bijlage 5 jaren na de dag van inwerkingtreding van deze wet.

3. Wanneer voor de in het tweede lid bedoelde dag een voorstel van wet tot vaststelling van een nieuwe bijlage aan de Staten-Generaal is gedaan, vervalt de bestaande bijlage, in afwijking van het tweede lid, op de dag waarop die wet in werking treedt of op de dag waarop vaststaat dat het voorstel van wet niet tot wet wordt verheven.

4. Zo geen nieuwe bijlage wordt vastgesteld, maakt Onze Minister van Justitie zo spoedig mogelijk, door middel van een publikatie in de *Nederlandse Staatscourant*, de datum bekend waarop ingevolge het tweede of derde lid de tot dan toe geldende bijlage vervalt of is vervallen.

Artikel 7. 1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 5 en 6 kan de natuurlijke of rechtspersoon, die door een beschikking rechtstreeks in zijn belang is getroffen, daartegen bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State beroep instellen, tenzij tegen die beschikking een bezwaarschrift kan worden ingediend.

2. De natuurlijke of rechtspersoon, die door een beschikking van een niet tot de centrale overheid behorend administratief orgaan rechtstreeks in zijn belang is getroffen, kan daartegen bij het orgaan dat de beschikking heeft genomen een bezwaarschrift indienen, mits de beschikking

- niet in beroep of op een bezwaarschrift is gegeven;
- niet inhoudt de goedkeuring van een andere beschikking of de weigering van zodanige goedkeuring;
- niet aan goedkeuring is onderworpen.

HOOFDSTUK II

Beroep bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State

Artikel 8. 1. Beroep bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State, als bedoeld in artikel 7, eerste lid, kan worden ingesteld ter zake dat:

a. de beschikking met een algemeen verbindend voorschrift strijdt;

b. het administratieve orgaan bij het geven van de beschikking van zijn bevoegdheid kennelijk tot een ander doel gebruik heeft gemaakt dan tot de doeleinden, waartoe die bevoegdheid gegeven is;

c. het administratieve orgaan bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot de beschikking heeft kunnen komen;

d. het administratieve orgaan anderszins heeft beschikt in strijd met enig in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur.

2. Indien de uitspraak inhoudt gehele of gedeeltelijke vernietiging op grond van het bepaalde in het eerste lid, onder d, wordt daarin aangewezen, welk in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur geschonden is geoordeeld.

Artikel 9. 1. Het beroepschrift wordt ingediend binnen dertig dagen na de dag, waarop de aangevallen beschikking gegeven is of geacht wordt geweigerd te zijn.

2. Een beschikking wordt geacht gegeven te zijn op de dag, waarop zij, zo nodig na goedkeuring, is verzonden of uitgereikt.

3. Wordt beroep ingesteld tegen een beschikking, waartegen krachtens een ander wettelijk voorschrift enige administratief-rechtelijke voorziening heeft opengestaan, dan kan, onverminderd het bepaalde in artikel 5, sub d, het beroep worden ingesteld binnen dertig dagen na de dag, waarop de termijn voor die voorziening ongebruikt verstreken is, dan wel van de dag, waarop zodanige voorziening is gegeven.

4. Wanneer het beroepschrift na afloop van de daarvoor gestelde termijn is ingediend, blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege, indien de klager aantoonde, dat hij het beroep heeft ingesteld zo spoedig als dit redelijkerwijs verlangd kon worden.

Artikel 10. Op de behandeling van het beroepschrift zijn de artikelen 68 tot en met 84 van de Wet op de Raad van State van toepassing.

Artikel 11. 1. Heeft het beroep betrekking op een beschikking van de centrale overheid, niet door Ons of in beroep gegeven, noch inhoudende de goedkeuring van een andere beschikking of de weigering van zodanige goedkeuring, dan doet de voorzitter van de Afdeling het beroepschrift toekomen aan Onze Minister, wie het aangaat, met uitnodiging om binnen veertien dagen schriftelijk te verklaren, of het beroepschrift als bezwaarschrift zal worden aangemerkt en als zodanig in behandeling zal worden genomen. Gelijktijdig met de verzending van de uitnodiging doet de voorzitter daarvan mededeling aan de klager.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere administratieve organen van de centrale overheid worden aangewezen die bevoegd zijn een beroepschrift als bezwaarschrift aan te merken en als zodanig in behandeling te nemen, hetzij ten aanzien van hun eigen beschikkingen of van die der onder hen gestelde organen, hetzij van beide. Een uitnodiging, als in het eerste lid bedoeld, moet in die gevallen tot het aangevozen orgaan worden gericht.

3. De voorzitter kan toepassing van het eerste lid achterwege laten wanneer naar zijn oordeel een heroverweging op grond van het bezwaarschrift kennelijk niet tot een herziening van de beschikking zal leiden.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen categorieën beschikkingen van administratieve organen van de centrale overheid worden aangewezen met betrekking waartoe het eerste lid geen toepassing kan vinden.

Artikel 12. 1. Luidt het antwoord op de uitnodiging, in artikel 11 bedoeld, bevestigend, dan geeft de voorzitter schriftelijk kennis aan de indiener van het beroepschrift, dat dit beroepschrift wordt aangemerkt als bezwaarschrift en door het daarbij aan te geven orgaan zal worden behandeld op de wijze, in artikel 14 bedoeld.

2. De voorzitter deelt daarbij tevens aan de indiener mede, dat het reeds krachtens artikel 68 van de Wet op de Raad van State betaalde recht aan hem zal worden terugbetaald nadat dertig dagen zijn verlopen na de dag waarop de beslissing op het bezwaarschrift gegeven is of geacht wordt geweigerd te zijn, tenzij hij voordien tegen die beslissing bij de Afdeling rechtspraak beroep heeft ingesteld. Is het laatste het geval dan wordt het reeds betaalde bedrag aangemerkt als het recht dat verschuldigd is terzake van een zodanig beroepschrift.

3. Luidt het antwoord op de uitnodiging, in artikel 11 bedoeld, ontkennend, of blijft dit binnen de termijn van veertien dagen achterwege, dan wordt het beroepschrift door de Afdeling in behandeling genomen.

HOOFDSTUK III

Bezwaarschriften-procedure

Artikel 13. Het bezwaarschrift als bedoeld in artikel 7, tweede lid, moet gemotiveerd zijn en worden ingediend binnen dertig dagen na de dag, waarop de beschikking gegeven is of geacht wordt geweigerd te zijn. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 9 zijn van toepassing.

Artikel 14. 1. Voordat op een bezwaarschrift wordt beslist stelt het administratief orgaan de indiener in de gelegenheid zich in persoon of bij gemachtigde te doen horen. Het stelt zo nodig andere belanghebbenden in de gelegenheid zich in persoon of bij gemachtigde te doen horen. Het horen van de indiener van het bezwaarschrift en het geven van advies inzake de op het bezwaarschrift te nemen beslissing kan worden opgedragen aan een commissie.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld betreffende het horen en het opdragen aan een commissie van het horen en van het uitbrengen van een advies inzake de op het bezwaarschrift te nemen beslissing. De samenstelling en de werkwijze van zodanige commissie worden alsdan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur geregeld.

3. Het administratief orgaan beslist op het bezwaarschrift tenzij ingevolge enige andere wettelijke bepaling de beslissing is opgedragen aan een commissie. De beslissing wordt genomen binnen dertig dagen of – indien aan een commissie is opgedragen advies uit te brengen inzake de te nemen beslissing dan wel op het bezwaarschrift te beslissen – binnen zestig dagen na de ontvangst van het bezwaarschrift, met dien verstande dat in het geval in artikel 12, eerste lid, bedoeld, het bezwaarschrift geacht wordt ontvangen te zijn op de dag van verzending van de verklaring, dat het beroepschrift zal worden aangemerkt als bezwaarschrift. Het administratief orgaan dan wel de commissie kan de beslissing voor ten hoogste dertig dagen verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk mededeling gedaan aan de indiener van het bezwaarschrift en in het geval, in artikel 12, eerste lid, bedoeld, tevens aan de voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

4. De met redenen omklede beslissing wordt schriftelijk aan de indiener van het bezwaarschrift meegedeeld en in het geval, in artikel 12, eerste lid, bedoeld, tevens aan de voorzitter van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State.

5. Voor de behandeling van het bezwaarschrift wordt generlei recht gegeven.

Artikel 15. 1. Wordt bij de Afdeling rechtspraak beroep ingesteld tegen een beschikking, waartegen ingevolge artikel 7, tweede lid, een bezwaarschrift kan worden ingediend, dan wordt het beroepschrift, nadat daarop de datum van ontvangst is aangetekend, door de voorzitter onverwijld doorgezonden aan het administratief orgaan, dat de beschikking heeft gegeven.

2. Het beroepschrift wordt aangemerkt als bezwaarschrift en geacht op de aangetekende datum van ontvangst bij het administratief orgaan te zijn ontvangen. De in het derde lid van artikel 14 genoemde termijn begint echter te lopen te rekenen vanaf de datum van ontvangst door dat orgaan.

3. De voorzitter van de Afdeling rechtspraak geeft aan de indiener van het beroepschrift kennis van de doorzending. Het tweede lid van artikel 12 is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK IV

Slotbepaling

Artikel 16. Deze wet kan worden aangehaald als Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen.

Artikel II

De Wet beroep administratieve beschikkingen (*Stb.* 1963, 268) wordt ingetrokken.

Artikel III

De Vreemdelingenwet (*Stb.* 1965, 40) wordt gewijzigd als volgt.

A. Het opschrift van Afdeling B van Hoofdstuk IV wordt gelezen: Beroep op de rechter

B. Artikel 34 wordt gelezen:

1. De Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen is op beschikkingen gegeven ingevolge het bepaalde bij of krachtens deze wet in zoverre van toepassing, dat beroep op de Afdeling rechtspraak van de Raad van State, als in die wet bedoeld, openstaat

a. met betrekking tot beschikkingen welke zijn gegrond op het bepaalde krachtens artikel 3, eerste lid;

b. voor degene wiens op grond van de artikelen 29 en 30 ingediende verzoek om herziening geheel of ten dele is afgewezen, alsmede voor diens wettelijke vertegenwoordiger, met dien verstande dat, indien de beschikking is gegeven in overeenstemming met het advies van de commissie, dit beroep alleen open staat indien de vreemdeling, op de dag waarop die beslissing werd genomen, sedert een jaar hoofdverblijf in Nederland had.

2. Indien niet binnen drie maanden is beslist op een verzoek, op grond van de daarvoor geldende bepalingen gedaan ter verkrijging van een der in het eerste lid, sub a en b bedoelde beschikkingen, wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen.

3. Op de behandeling van een beroepschrift, ingediend op grond van het eerste lid van dit artikel, zijn in afwijking van artikel 10 van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen de artikelen 68, met uitzondering van het vijfde lid, tot en met 79 en artikel 84 van de Wet op de Raad van State van toepassing. Niet van toepassing zijn de artikelen 11 en 12 van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen.

C. Artikel 35 wordt geschrapt.

D. Artikel 36 wordt gewijzigd als volgt:

Het eerste en derde lid worden geschrapt; het tweede lid wordt – ongenummerd – enig lid en gewijzigd als volgt: „De voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur” wordt vervangen door: De voorzitter van de Afdeling rechtspraak.

E. Artikel 37 wordt geschrapt.

F. Artikel 38 wordt gewijzigd als volgt:

a. De aanhef van het eerste lid wordt gelezen:

1. Zolang de Afdeling rechtspraak niet op het beroep heeft beslist,

b. In het sub b van het tweede lid gestelde wordt de zinsede, zo Onze beslissing zou worden afgewacht,” gewijzigd in: , zo de uitspraak op het beroep zou worden afgewacht,

G. Artikel 39 wordt geschrapt.

H. De artikelen 40 tot en met 43 worden toegevoegd aan Afdeling B.

I. De Afdeling C van Hoofdstuk IV komt te vervallen.

J. Artikel 48 wordt geschrapt.

Artikel IV

Artikel 30 van de Wet op het leerlingwezen (*Stb.* 1966, 215) ¹⁾ wordt gelezen:

Tegen een beschikking, als bedoeld in artikel 29, derde lid, kan de aanvrager 30 dagen nadat deze te zijner kennis is gebracht, bij Ons voorziening vragen.

Artikel V

1. Aan artikel 6, vierde lid, van de Kleuteronderwijswet (*Stb.* 1974, 564)²⁾ wordt de volgende volzin toegevoegd:

Het derde lid is van overeenkomstige toepassing.

2. Aan artikel 10, vierde lid, van de Lager-onderwijswet 1920 (*Stb.* 1974, 565)²⁾ wordt de volgende volzin toegevoegd:

Het derde lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Aan artikel 41, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (*Stb.* 1967, 387)³⁾ wordt de volgende volzin toegevoegd:

Het derde lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel VI

1. Deze wet is niet van toepassing op beschikkingen

a. van administratieve organen van de centrale overheid waartegen vóór de dag van inwerkingtreding van deze wet voorziening is gevraagd op grond van de vóór die dag geldende Wet beroep administratieve beschikkingen (*Stb.* 1963, 268);

b. gegeven op grond van de Vreemdelingenwet (*Stb.* 1965, 40) en van artikel 29, derde lid, van de Wet op het leerling-wezen (*Stb.* 1966, 215) waartegen vóór de dag van inwerkingtreding van deze wet bij Ons voorziening is gevraagd op grond van de vóór die dag daartoe ingevolge die wetten bestaande mogelijkheid.

2. De ten tijde van de indiening van deze verzoeken om voorziening op die verzoeken van toepassing zijnde bepalingen blijven daarvoor van kracht.

Hetzelfde geldt voor wat betreft verzoeken om voorziening die na de datum van inwerkingtreding van deze wet nog door andere belanghebbenden worden ingediend tegen beschikkingen waartegen reeds een verzoek om voorziening als in het eerste lid sub a of b bedoeld aanhangig is. Indien deze verzoeken worden gericht aan de Afdeling rechtspraak van de Raad van State wordt aangenomen dat ze aan Ons zijn gericht.

3. Deze wet is niet van toepassing op beschikkingen van organen van lagere overheidslichamen, verzonden of uitge-reikt vóór de dag van de inwerkingtreding van deze wet.

Artikel VII

Wanneer en zodra het wetsontwerp tot wijziging van de Wegenverkeerswet (Kentekenplicht voor op de weg staande motorrijtuigen; registratie van kentekens)⁴⁾ tot wet is verheven en de algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de gewijzigde wetsartikelen (Reglement Kentekenregistratie)⁵⁾

tot stand is gekomen en in werking is getreden worden onder het hoofd „Departement van Verkeer en Waterstaat” in de bijlage, bedoeld in artikel 6 van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen, de volgende wijzigingen aangebracht:

a. In het sub 4 gestelde worden de woorden „artikel 13, eerste lid, en” vervangen door: artikel.

b. In het sub 5 gestelde wordt in plaats van „artikelen 96 en” gelezen: artikel.

c. Na het sub 5 gestelde wordt – met vernummering van punt 6 tot punt 7 – ingevoegd een nieuw punt, luidende:

6. Reglement Kentekenregistratie, artikel 25.

Artikel VIII

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 1 mei 1975.

JULIANA.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
DE GAAY FORTMAN.

Uitgegeven de zeventiende juni 1975.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II 1970/71, 11 279; 1971, 11 279; 1971/72, 11 279; 1973/74, 11 279; 1974/75, 11 279.

Hand. II 1973/74, bladz. 4542–4562, 4574–4593, 4630; 1974/75, 1924–1925, 2045–2051, 2064, 2223.

Kamerstukken I 1974/75, 11 279 (47, 59, 59a, 59b).

Hand. I 1974/75, bladz. 763–772.

1) Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 mei 1971, *Stb.* 356.

2) Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 mei 1975, *Stb.* 283.

3) Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 april 1973, *Stb.* 229.

4) *Stb.* 1974, 546 in werking getreden bij *Stb.* 1974, 548.

5) *Stb.* 1974, 547 in werking getreden bij *Stb.* 1974, 548.

Departement van Buitenlandse Zaken

1. Reglement van de Buitenlandse Dienst 1951 (laatstelijk gepubliceerd in *Stb.* 1970, 74).

2. Rechtspositiereglement Korps van deskundigen voor de technische hulp aan ontwikkelingslanden (*Stb.* 1970, 256).

Departement van Binnenlandse Zaken

1. Kieswet (*Stb.* 1951, 290).

2. Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië van 11 mei 1950 (*Stb.* K 178).

3. Wet houdende een onderstandsregeling ingevolge artikel 2 van de Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië van 21 december 1951 (*Stb.* 1951, 592).

4. Garantiewet Militairen KNIL van 22 juni 1951 (*Stb.* 1952, 239).

5. Wet houdende een minimum wachtgeldregeling ingevolge artikel 3 van de Garantiewet Militairen KNIL van 23 april 1952 (*Stb.* 219).

6. Wet Pensioenvoorzieningen KNIO (*Stb.* 1952, 318).

7. Toeslagwet-1954 Indonesische uitkeringen (*Stb.* 1955, 401).

8. Toeslagwet Indonesische Pensioenen (*Stb.* 1957, 319).

9. Beperkingwet Nederlandse toeslagen op Indonesische Pensioenen (*Stb.* 1957, 318).

10. Samenloopregeling Indonesische Pensioenen 1960 (*Stb.* 1963, 212).

11. Wet tot goedkeuring van de overeenkomst tussen Nederland en de Republiek Indonesië, inzake overdracht door Indonesië aan Nederland van vorderingen op Nederlanders, welke is opgenomen in het *Tractatenblad* 1956/27 van 18 januari 1956 (*Stb.* 40).

12. Uitvoering van artikel 16 van het in het *Tractatenblad* 1951/134 opgenomen vredesverdrag met Japan, voor wat betreft de uitkeringen aan ex-krijgsgevangenen.

13. Uitvoering van de in het *Tractatenblad* 1956/28 opgenomen Yoshida/Stikker-overeenkomst, voor wat betreft de uitkeringen aan gewezen burger-geïnterneerden.

14. De verdeling tussen belanghebbenden van het Nederlandse aandeel in de opbrengst van de Birma-spoorweg.

15. Ordonnanties tot vaststelling van de regelingen met betrekking tot voorlopige en definitieve uitkeringen ter rehabilitatie van bepaalde groepen van oorlogsslachtoffers, als opgenomen in de Indische *Staatsbladen* 1947, nr. 164 en 1949, nr. 55, zoals deze regelingen later zijn aangevuld en gewijzigd alsmede de regelen neergelegd in de richtlijnen nos. 1 t/m 7 ex artikel 17 van Regeling C behorende bij de ordonnantie opgenomen in het Indische *Staatsblad* 1949, nr. 55.

16. Regelen neergelegd in de regeringsnota inzake Rapport van de Commissie Achterstallige Betalingen, gericht aan de heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nr. 1, Zitting 1952-1953 (3107) en de daarop gevolgde stukken en handelingen alsmede de regelen neergelegd in de door de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën, op advies van de Commissie van Bijstand voor de rehabilitatie van Indische oorlogsslachtoffers, vastgestelde of alsnog vast te stellen richtlijnen.

Departement van Onderwijs en Wetenschappen

1. Kleuteronderwijswet (*Stb.* 1955, 558).

2. Lager-onderwijswet 1920 (*Stb.* 778).

3. Wet op het voortgezet onderwijs (*Stb.* 1967, 387).

4. Overgangswet W.V.O. (*Stb.* 1967, 386) en de krachtens deze wet van kracht gebleven bepalingen van voor het overige niet van kracht zijnde wetten.

5. Wet op het leerlingwezen (*Stb.* 1966, 215).

6. Wet erkenning instellingen schriftelijk onderwijs (*Stb.* 1972, 746).

7. Experimentenwet onderwijs (*Stb.* 1970, 370).

8. Leerplichtwet 1969 (*Stb.* 1968, 303).

9. Besluit interimregeling cursusgeld voortgezet onderwijs (*Stb.* 1968, 387).

10. Wet op het wetenschappelijk onderwijs (*Stb.* 1966, 559) en de krachtens deze wet van kracht gebleven bepalingen van de Hoger-onderwijswet 1876.

11. Wet universitaire bestuurshervorming 1970 (*Stb.* 601).

12. Machtigingswet inschrijving studenten (*Stb.* 1972, 355).

13. Wet rijksuniversiteit Rotterdam (*Stb.* 1973, 8).

14. Wet van 1 augustus 1964 (*Stb.* 324), houdende bijzondere voorzieningen van tijdelijke aard met betrekking tot het bestuur en het onderwijs van de technische rijks Hogeschool te Enschede.

15. Wet titel „ing.” (*Stb.* 1972, 759).

16. Examenbesluit registeraccountants (*Stb.* 1974, 58).

Departement van Financiën

1. Wet op de Materiële Oorlogsschaden (*Stb.* 1950, K 31).

2. Wet overheidsaansprakelijkheid Bezettingshandelingen (*Stb.* 1950, K 451).

3. Wet op de Watersnoodschade 1953 (*Stb.* 661).

4. Wet Financiering Wederopbouw Publiekrechtelijke Lichamen (*Stb.* 1951, 23).

5. Wet Financiering Stormvloedschade Publiekrechtelijke Lichamen (*Stb.* 1953, 401).

6. Koninklijke besluiten betreffende de na-inlevering van bankbiljetten (*Stb.* F 121, G 62 en G 141).

7. Wet herstel vermogenovergang Rijksmarkengebied (*Stb.* 1947, A 251).

8. Grondwet, additioneel artikel X (*Stb.* 1972, 108).

Departement van Defensie

1. Dienstplichtwet (*Stb.* 1922, 43).

2. Luchtvaartwet, artikel 7 en 76, eerste lid, sub *b* (*Stb.* 1958, 47) juncto Luchtverkeersreglement met uitzondering van de artikelen 8, vierde lid, 9, derde lid, 10, tweede lid, 11, derde lid, 20, derde lid, 21, derde lid, 34, tweede lid, 45, tweede lid, en 46, derde lid (*Stb.* 1959, 189).

3. Luchtvaartwet, artikel 76, eerste lid onder *d*, (*Stb.* 1958, 47) juncto Besluit Luchtfotografie (*Stb.* 1959, 329).

4. Rijksoctrooiwet, artikelen 29A - 29F en artikel 34A (laatstelijk gepubliceerd in *Stb.* 1968, 586).

Departement van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

1. Wederopbouwwet (*Stb.* 1950, K 236).

2. Wet op de Materiële Oorlogsschade (*Stb.* 1950, K 31).

3. Huurwet (laatstelijk gepubliceerd in *Stb.* 1972, 148).
4. Onteigeningswet, artikel 86.

Departement van Verkeer en Waterstaat

1. Wet Autovervoer Personen, artikel 54 (*Stb.* 1939, 527).
2. Wet Autovervoer Goederen, artikel 54, tweede lid (*Stb.* 1951, 342).
3. Wet Goederenvervoer Binnenscheepvaart, artikel 55, tweede lid (*Stb.* 1951, 472).
4. Wegenverkeerswet, artikelen 13, eerste lid, en 18, eerste lid (*Stb.* 1935, 554).
5. Wegenverkeersreglement, artikelen 96 en 123, eerste lid, juncto 13, eerste lid, sub *c*, en tweede lid voor zover betreft de in Hoofdstuk IV ten aanzien van de belading van voertuigen gestelde eisen (*Stb.* 1950, K 377).
6. Luchtvaartwet, artikelen 7 en 76, eerste lid, sub *b*, juncto Luchtverkeersreglement met uitzondering van de artikelen 8, vierde lid, 9, derde lid, 10, tweede lid, 11, derde lid, 20, derde lid, 21, derde lid, 34, tweede lid, 45, tweede lid, en 46, derde lid (*Stb.* 1958, 47).

Departement van Economische Zaken

1. Wet economische mededinging (*Stb.* 1958, 413).
2. IJkwet 1937 (*Stb.* 627).
3. De eenvormige regeling, bedoeld in artikel 1, onder *a*, van de Metrologiewet (*Stb.* 1972, 596).
4. Distributiewet 1939 (*Stb.* 633).

Departement van Sociale Zaken

1. Wet op de ondernemingsraden, artikelen 9, vijfde lid, 13, tweede lid, 16, vierde lid, en 19, eerste lid.
2. Besluit van 17 juli 1944, houdende regelen betreffende de arbeidsbemiddeling, de scholing, herscholing en omscholing (*Stb.* E 51).
3. Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945, artikel 6 (*Stb.* F 214).
4. Organisatiewet Sociale Verzekering (*Stb.* 1952, 344).
5. Wet op de Sociale Verzekeringsbank en de Raden van Arbeid (opnieuw afgekondigd *Stb.* 1968, 158).
6. Coördinatiewet Sociale Verzekering (*Stb.* 1953, 577).
7. Algemene Ouderdomswet (*Stb.* 1956, 281).
8. Algemene Weduwen- en Wezenwet (*Stb.* 1959, 139).

9. Algemene Kinderbijslagwet (*Stb.* 1962, 160).

10. Kinderbijslagwet voor Loontrekkenden (*Stb.* 1939, 806).
11. Kinderbijslagwet voor Kleine Zelfstandigen (*Stb.* 1951, 212).

12. Wet van 13 december 1972, tot bevestiging van het Kinderbijslagbedrag voor het eerste kind alsmede oprichting van het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (*Stb.* 702).

13. Ziektewet (*Stb.* 1913, 204).

14. Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (*Stb.* 1966, 84).

15. Wet Overgangsregeling Arbeidsongeschiktheidsverzekering (*Stb.* 1967, 102).

16. Invaliditeitswet (*Stb.* 1913, 205).

17. Liquidatiewet invaliditeitswetten (*Stb.* 1964, 488).

18. Liquidatiewet ongevallenwetten (*Stb.* 1967, 99).

19. Werkloosheidswet (*Stb.* 1949, J. 423).

20. Wet van 20 juli 1967, houdende overgangsbepalingen in verband met wijziging van de Werkloosheidswet per 1 juli 1967 (*Stb.* 396).

21. Interim-regeling; wet van 9 april 1959, inzake beperking van samenloop van pensioenen en uitkeringen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet met renten en uitkeringen ingevolge de Ongevallenwetten, bijlagen op die renten en uitkeringen en toeslagen op renten krachtens de Invaliditeitswet (*Stb.* 140).

22. Ouderdomswet 1919 (*Stb.* 628).

23. Wet van 30 juli 1926, tot uitvoering van artikel 4, eerste lid, der Ouderdomswet 1919 en nadere vaststelling van de middelen voor de dekking van de uit te keren renten, bedoeld bij de artikelen 28 en 37 der Ouderdomswet 1919 (*Stb.* 247).

24. Wet van 18 juli 1930, betreffende samenloop vrijwillige ouderdomsverzekering en verplichte verzekering krachtens de Invaliditeitswet (*Stb.* 330).

Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk

- Algemene Oorlogsongevallenregeling (*Indisch Staatsblad* 1946, 48).

Departement van Volksgezondheid en Milieuhygiëne

1. Ziekenfondswet (*Stb.* 1964, 392).

2. Algemene wet bijzondere ziektekosten (*Stb.* 1967, 655).